



Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

891. MEDDELELSE

Udgivet af
Statens
Planteavlssudvalg

71. ÅRGANG 17. JULI 1969

Såtid- og rækkeafstandsforsøg i brun sennep 1966-1968

Ved statens forsøgsstationer blev der i 1966-1968 gennemført en forsøgsserie i brun sennep med forskellige såtider kombineret med forskellig rækkeafstand. Forsøgene blev udført på lermuldet jord ved Aarslev, Roskilde, Rønhave og Tystofte, og der blev ialt gennemført 12 forsøg, hvoraf 1 måtte kasseres på grund af mangelfuld spiring i 1. og 3. såtid. Der blev gødet med rigelige mængder af P og K samt 120 kg N pr. ha i kalksalpeter. Kalksalpeteret udbragtes til forsøgsparcerne umiddelbart forud for hver såning. Der anvendtes uanset rækkeafstand 4 kg lindan-thirambejdset udsæd af dansk handelsfrø pr. ha. Skadedyrsangreb har været moderate og har ikke haft indflydelse på forsøgsresultaterne.

Første såning skulle foretages hurtigst muligt efter 1. april, og derefter 3 såninger med 14 dages intervaller. Ved hver såning anvendtes 50 cm rækkeafstand med og uden radrensning samt 12 cm rækkeafstand. I 1966 og 1967 lykkedes det ikke, på grund af vejrforholdene, at få alle forsøg startet nogenlunde samtidig, og ved opgørelsen er 1. såtid derfor i 2 af forsøgene i hvert af disse år betragtet som 2. såtid.

I bilaget er anført sådatoerne og frøudbytterne fra de enkelte forsøg. Sådatoerne viser begrundelsen for i 4 af forsøgene at betragte 1. såtid som 2. såtid. I tabel 1, hvor gennemsnitsfrøudbytterne af alle faktorkombinationer er opført, er udbyttestallene fra 1. såtid således kun gennemsnit af 7 forsøg, fra de andre såtider af 11 forsøg. Gennemsnitstallene for 1. såtid er både i tabel 1 og 2 omregnet, så en direkte sammenligning kan foretages.

Tabel 1. Hkg frø (10 pct. vand) pr. ha, gns.

Rækkeafst., cm	50	50	12	Gns.	L.S.D.
Radrensning	+	÷	÷	for	(95 pct.)
				såtid	
1. såtid d. 4/4	16,6	16,3	16,2	16,4	
2. » d. 20/4	16,2	15,7	16,3	16,1	(1,2)
3. » d. 3/5	15,9	15,4	16,3	15,8	
4. d. 18/5	13,8	13,6	15,0	14,2	
Gns. for rækkeafstand	15,5	15,1	15,9		
L.S.D. (95 pct.)		(0,7)			

I gennemsnit faldt frøudbyttet ved udsættelse af såtidspunktet. Gennemgående var udbyttet dog ikke ret meget afhængig af tidspunktet for såningen, når blot denne fandt sted i april måned. Ved udsættelse af såningen til hen i maj faldt frøudbyttet derimod, og desto stærkere, jo længere hen i maj såningen fandt sted. De første såtider var i de fleste forsøg udsat for koldt vejr og nattefrost efter fremspiringen, ikke mindst i 1968, men der blev i forsøgene ikke konstateret nogen synlig skadevirkning. Det stigende udbytte fra 1. til 3. såtid ved Aarslev i 1968 (se bilaget) skyldes antagelig, at sennepens udvikling var hæmmet noget af tørke i den første halvdel af juni. De første såtider påvirkedes da mest på grund af en mere fremskreden udvikling. Efter såningen af 1. såtid ved Aarslev og Roskilde i 1966 kom der 2 ugers vinter med frost og sne. Sennepen var da ikke fremspiret, og vinterperioden medførte ingen udbyttenedgang. Af tabel 1 ses, at der mellem såtid og rækkeafstand var vekselvirkning, idet frøudbyttet ved udsættelse af såtidspunktet faldt ved

50 cm rækkeafstand, medens det ved 12 cm rækkeafstand ikke faldt før ved såning et stykke ind i maj måned.

Tabel 2. Så- og høstdatoer samt analyseresultater og ukrudtsbestemmelser, gns.

Såtid	1.	2.	3.	4.	L.S.D. (95 pct.)
Dato for såning	4/4	20/4	3/5	18/5	—
Dato for høst .	6/8	11/8	16/8	24/8	—
Pct. råfedt i frøet	29,2	28,6	27,1	26,3	(1,3)
pct. råprotein i frøet	26,5	26,5	27,0	27,5	—
Frøvægt, mg . .	1,73	1,68	1,57	1,49	(0,10)
Ant. ukrudtsplanter pr. m ²	149	146	122	91	—
Gram ukrudt pr. m ²	354	245	188	150	—
Rækkeafst., cm	50	50	12		
Radrensning . .	+	÷	÷		
Pct. råfedt i frøet	27,4	27,6	28,4		(0,6)
Pct. råprotein i frøet	27,3	26,8	26,8		—
Frøvægt, mg . .	1,58	1,60	1,66		(0,03)
Antal ukrudtsplanter pr. m ²	60	173	138		—
Gram ukrudt pr. m ²	93	355	198		—

Af tabel 2 fremgår det, at frøkvaliteten påvirkedes både af såtid og rækkeafstand. Råfedtindholdet og frøvægten faldt ved udsættelse af såtidspunktet, medens råproteinindholdet viste en tendens til stigning. 12 cm rækkeafstand gav

et højere råfedtindhold og en større frøvægt end 50 cm rækkeafstand.

Optælling og vejning af ukrudtsplanter blev i de forskellige såtider foretaget ved sennepens begyndende blomstring. Som det ses, faldt ukrudtsmængden både i antal og vægt fra 1. til 4. såtid, hvilket skyldes, at ukrudtsbekæmpelsen ved jordbearbejdningen forud for såningen blev mere effektiv, des senere såningen fandt sted. Sennepen var ved 12 cm rækkeafstand bedre i stand til at holde ukrudtet nede end ved 50 cm rækkeafstand uden radrensning.

På grundlag af de her refererede forsøgsresultater må det ved avl af brun sennep tilrådes, at denne ikke sås senere end i sidste halvdel af april måned. En udsættelse af såtidspunktet til hen i maj vil i de fleste tilfælde give et mindre frøudbytte, mindre frø og et lavere råfedtindhold i frøet. Valg af rækkeafstand afhænger af flere forhold. På ukrudtsfyldt jord må såning på 50 cm rækkeafstand og dermed mulighed for ukrudtsbekæmpelse ved radrensning foretrækkes, hvis såning finder sted tidligt. På jorder, hvor ukrudtsmængden er så lille, at den ikke kan genere sennepsafgrøden, eller hvor der ved sen såning er sket en ret effektiv ukrudtsbekæmpelse ved jordbearbejdningen forud for såningen, vil såning på almindelig kornrækkeafstand være fordelagtigst. Det samme vil antagelig være tilfældet, hvor ukrudtet kan holdes nede ved kemisk bekæmpelse.

Yderligere og mere detaljerede oplysninger vil blive offentliggjort i Tidsskrift for Planteavl.

Statens Forsøgsstation, Aarslev.

Bilag til 891. meddelelse

		Frøudbytte, hkg pr. ha																			
		1. såtid				2. såtid				3. såtid				4. såtid				5. såtid			
		Så-	1)			Så-				Så-				Så-				Så-			
		dato	a	b	c	dato	a	b	c	dato	a	b	c	dato	a	b	c	dato	a	b	c
1966	Aarslev.....	5/4	17,5	16,3	16,9	26/4	17,6	16,6	16,8	9/5	15,6	15,2	15,8	24/5	14,9	14,8	15,4	—	—	—	—
	Roskilde	6/4	16,6	14,5	13,4	27/4	16,3	14,8	13,2	12/5	14,7	12,1	12,5	24/5	14,0	12,8	13,8	—	—	—	—
	Rønhave	—	—	—	—	28/4	20,2	19,7	19,3	9/5	18,7	19,7	18,5	20/5	14,5	13,9	17,8	—	—	—	—
	Tystofte	—	—	—	—	3/5	11,3	12,0	15,0	14/5	13,9	12,8	14,5	24/5	13,6	13,0	14,7	—	—	—	—
1967	Aarslev.....	—	—	—	—	15/4	16,7	16,5	17,6	29/4	17,5	17,8	18,4	13/5	15,5	15,6	16,7	25/5	14,3	14,4	14,6
	Roskilde	1/4	12,6	11,1	12,1	18/4	12,7	11,4	12,4	2/5	11,6	9,9	12,5	18/5	7,9	7,6	9,5	—	—	—	—
	Rønhave	—	—	—	—	17/4	16,1	13,9	16,0	2/5	16,2	15,4	17,6	17/3	13,8	14,0	16,4	29/5	13,1	13,8	14,3
1968	Aarslev.....	28/3	18,7	19,2	18,7	10/4	19,7	20,2	19,2	24/4	20,0	20,8	20,8	8/5	17,4	17,4	16,9	—	—	—	—
	Roskilde	29/3	16,5	18,2	17,9	10/4	17,5	17,2	18,6	24/4	17,2	17,6	18,1	7/5	15,7	16,3	17,9	—	—	—	—
	Rønhave	4/4	20,3	19,6	19,8	19/4	17,0	16,9	18,2	3/5	17,2	16,2	18,7	21/5	12,2	13,3	13,9	—	—	—	—
	Tystofte	5/4	13,8	15,0	14,1	16/4	13,5	13,2	13,3	2/5	12,3	11,6	11,6	21/5	12,5	11,0	12,3	—	—	—	—
Gns. 11 forsøg		—	—	—	—	20/4	16,2	15,7	16,3	3/5	15,9	15,4	16,3	18/5	13,8	13,6	15,0	—	—	—	—
» 7 »		2/4	16,6	16,3	16,1	18/4	16,3	15,8	16,0	3/5	15,5	14,8	15,7	18/5	13,5	13,3	14,2	—	—	—	—
» 2 »		—	—	—	—	16/4	16,4	15,2	16,8	1/5	16,9	16,6	18,0	15/5	14,7	14,8	16,6	27/5	13,7	14,1	14,5

1) a = 50 cm rækkeafstand + radrensning

b = 50 cm » ÷ »

c = 12 cm » ÷ »

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 79, 2800 Lyngby, postgiro 2299, tlf. (01) 35 06 14. Abonnementsprisen er for 1969 9,00 kr. årligt incl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.

NIELSEN & LYDICHE (M. SIMMELKJÆR)
KØBENHAVN

Trykt i 12.000 eksemplarer.